

KURJER LITTEWSKI

w WILNIE dnia 8. Sierpnia V. S. ROKU 1808.

S. PETERSBURG VS. d. 28 lipca. GL. Repin będzie komendantem w Baku. Półkownik Paulucci otrzymał rangę GM. Półkownik Sibirski został Szefem półku Mohilewskiego muszkietyerów. Półkownik Mieżenców Permskiego, Półkownik Denisew 25 strzelców. Oświadczone ukontentowanie GM. Palicinowi za szykowność półku garnizonowego Tobolskiego, jak zaświadczył GL. Glassenap. W niebytności głównego kommandanta portu Cronstadzkiego Admirała Chanikowa, naczelnictwo i komenda woysk lądowych także oddana jest Wice Admirałowi Kołokolcow. Wiatskim Gubernatorem cywilnym będzie GM. teraz aktualny stanu konsyliarz Bratke. Podpółkownik Kridner Policmeystrem w S. Petersburgu.

Od d. 1 stycznia do 1 lipca przywieziono do portu Ryskiego zagranicznych towarów za 343 t. rubli; w roku przeszłym przez tenże czas przywieziono za million 950 t. Wyprowadzono teraz z pomienionego portu za granicę produktów Rossyiskich za 370 t. rubli, w roku przeszłym przez tenże czas wyprowadzono za 4 miliony 610 t. Samego tylko złota zagranicznego w monecie wprowadzono przez Rygę r. 1807 od stycznia do lipca million 390 t. rubli, w terażniejszym przez tenże czas nie przywieziono w kruszczach nad 120 rubli. W pierwszej połowie roku idącego znajdowało się w Rydze surowych produktów do wyśtania za granicę na 3 mill. 477 t. rubli, a zboża i żywności na million 54 t. pierwszych nie wyprowadzono za granicę nad 353 t. drugich nad 900 r.

WIEDEN d. 1 Sierpnia. Nie wiemy co rozumieć o doniesieniach z Turcyi przychodzących; niedawno mówiono o zawieszeniu broni między Portą i Serwianami przedłużonem do 13 września, o kłótni Wezyra W. z Baszą Widdinu, o cofnięciu porażonych przez ostatniego woysk Otomańskich w głąb kraiu; teraz przeciwnie donoszą z Belgradu, że Senat Serwiański d. 15 i 16 lipca wydał odezwę do całego narodu, rozkazując każdemu obywatelowi broń nosić zdolnemu, ażeby w 48 godzinach uzbrojony pośpieszał na miejsce wyznaczone bronić oyczyzny. Przyczyną rozruchu nagłego jest wtargnięcie straży przedniej woysk Sułtańskich w liczbie 40 t. Turcy po strasznej bitwie ztoczonej w okolicach Nissy, d. 14 także przeszli granicę. Po wydaney odezwie, niemieszkając z arsenału Belgradzkiego brać zaczęto oręż wszelki, kupcy, rzemieślnicy, rolnicy, nawet garnizon twierdzy z naczelnikiem swoim Milloia Petrowich 3 dywizyami poszli gdzie każe potrzeba. Namiestnik Jakoblewich który walczył pod Nissą, przesyłając Senatowi wiadomość

o zdarzonych przypadkach, nic nie donosił o szczegółach; sam naczelnik Czerny wprędce uwiadomiony na wsi gdzie przebywał o niebezpieczeństwie grożącym kraiovi, pojechał do obozu głównego otoczony gwardyą i wielo przedniejszemi officyerami, za nim pośpieszyła kancelarya wojskowa, w której jest Senator i 2 Sekretarzów.

Prócz Serwiańskiej drugą dziś Turcy mają wojnę domową Macedonów z Albańczykami; tym dowodzi Ali Basza, pierwszym syn jego, przeważało się szczęście na stronę oycy, zwyciężony Machtar pierzeoł w góry Macedońskie. Turcy dotąd poglądali spokojnie na walkę Greczynów nie wiążąc się do żadney strony. Sułtan rozkazał Kapitanowi Baszy przed końcem czerwca flotę Otomańską na morze wyprowadzić koniecznie; składa się z 11 okrętów liniowych, 7 fregat, 5 korwet; zjawienie się Anglików z Lordem Collingwood na Archipelagu i przed cieśniną Dardanelką było pobudką tych obrótów. Mustafa Bairaktar pojednał się z Wezyrem i jest w obozach jego. W Egipcie spokojność panuje, Mammeluków Beiowie zachowują przymierze; Turcy lękają się w Alexandryi powtórney napaści od Anglików. W Smyrnie pokazała się morowa zaraza i wkrótce znikła. Rząd Austryacki zalecił Turkom bawiącym w Semlinie bez różnicy wszystkim, ażeby do oyczyzny swojej rychło powracali.

CASSEL d. 24 lipca. W naszej stolicy odprawia się teraz walny zjazd stanów Królestwa Westfalskiego; Król Hieronim zagał obrady; Ministrowie przełożyli potrzebę skarbową i woyską; deputaci naprzód uradzili pożyczkę 20 mill franków, która ma służyć do zgaszenia długów publicznych, które przed wojną i podczas oney przez dawne rządy, miasta i prowincye zaciągnione, stały się dzisiay powszechnemi całego narodu. Przystępiono zatem do konskrypcyi wojskowej, i przepisano, żeby kraj dostawił natychmiast 12 t. młodzieńców mających lata przepisane, na dopełnienie regimentów, to jest departament Elby 1617, Fulda, 1554, Harz 1283, Leine 890. Ocker 1653, Saale 1427, Werra 1573, Weser, 1993. Królowa Westfalska wyjechała do Stuttgardu, z kąd iey oćiec Król Wurtembergski przedsięwziął podróż do Szwaycarów.

HAMBURG d. 30 lipca. Pisma Francuzkie bardzo mało donoszą o Hiszpańskich rozruchach; Angielskie coś więcej, ale czekać trzeba urzędowego potwierdzenia wiadomości które z nich czerpamy. Flotta Lorda Collingwood opanować miała wyspy Maiorca, Minorca, Jvica na morzu śródziemném własność Króla Katolickiego. Do Cadix gdy zbliżały się woyska Francuzkie, pospół-

stwo nieukontentowane oręż wziąć chciało i odpor czynić, na co gdy nie pozwalał Gubernator miasta Margrabi Solano, zamordowanym został. Są liczne odezwy dowódców rokoshu wydane do obywateli Andaluzyi, Grenady, Murcyi, Valencyi zachęcające do powstania, lecz ponieważ daty zadney na sobie nie noszą, zrozumieć nie podobno, w jakim stanie dziś tam są interessa nowego Monarchy. Catalonią dotąd utrzymywał w posłuszeństwie obecny z kilku dywizjami G. Duhesme, żadnych tu rozruchów nie było; tenże wódz miał wkroczyć do Valencyi i Murcyi; wiadmo że te 3 prowincye na początku 18 wieku najdłużey i najuporczywiey zprzeciwiały się osadzeniu Burbonów na Hiszpańskim tronie, utrzymując stronę Arcy X. Austryackiego, później Cesarza Karola. W Nawarze, Arragonii, Castilii bunt jest poskromiony przez Marszałków Moncey i Bessieres, spodziewają się nawet Francuzi, że na brzegach rzeki Ebro przywrócona raz spokojność nigdy już wzruszoną nie będzie.

O prowincyach Estremadury, Leonu niema nic pewnego; buntu siedliskiem są Gallicya i Asturia; tu w górach zchronieni rokoshanie zbierają siły, lud uzbrają, z ościennych krajów zwoływają przyaciół; w mieście Oviedo miał być odprawiony zjazd walny narodu, gdzie chcą postanowić co im czynić wypada w okolicznościach terazniejszych. Naczelnicy gminowi zastanawiającemu się nad nierówną walką z nieprzyacielem potężnym i żołnierzem ćwiczonym, przywodzą na pamięć przodków dzieje, którzy widząc Hiszpanią prawie całą przez Maurów Afrykańskich podbitą zchronili się w górach Austuryjskich pod wodzem Pelagiuszem, i kilkaset lat walcząc na ostatek nieprzyaciela zamkneli w Grenadzie, z kąd przed końcem wieku 15 powracać musiał do Afryki. To pewna, że w północno zachodnich prowincyach Hiszpanii, Estremadurze, Leonie, Gallicyi, Asturyi dotąd woysk Francuzkich nie było; G. Junot z granic Portugalskich ieszcze nie wystąpił, zatrudniony utrzymaniem spokojności w kraju sobie poręczonym, przeto buntownicy mają w mocy port Vigo, Corogne, Ferrol, wiele innych, z kąd wygodna i blizka jest komunikacya z Anglikami. Zamiany Hiszpanów nieposłusznych nowemu rządowi dotąd są pokryte grubą zasłoną; na wet nie dobrze znaiomi są dowódcze rokoshu. X. Santa Croce sam na czele deputatów udał się do Londynu szukając zapewne rady i posiłku, z nim rozmowy miewa Adair niedawno poseł Brytannii W. u dworu Wiedeńskiego.

Równa niepewność względem zamiarów rządu Angielskiego; mówiono że G. Wellesley z Cork Irlandzkiego portu 10 t. żołnierza wyprowadził na pomoc Hiszpanom; że z drugich portów miliony ładunków, tysiące sztuk broni, działa, amunicyje niezliczone Admiralicya buntownikom przesyła; dziś przydają że Admirał Saumarez i G. Moore z Gothemburga nie iuż do Norwegii, lecz prosto udali się do Hiszpańskich brzegów; że tak zwanym Hiszpanii i Portugallii patryotom Jerzy 3 najdzielniejsze wsparcie dać postanowił; że porty

tych narodów żołnierzem Francuzkim nie osadzone od zamknięcia uwolnić, łatwy do nich przystęp żeglarzom obojętnym otworzyć kazał, że okręta Hiszpańskie i własność wszelka tego ludu gdziekolwiek i jakimkolwiek sposobem zatrzymana przez Anglików, nie powinna być konfiskowana, lecz nayspilniey zachowaną i strzeżoną do szafunku korony. Takie są doniesienia o skrytych zamysłach rządu Angielskiego. Lini z większym podobieństwem do prawdy utrzymują, że Jerzy 3 bynajmniey nie chce wdawać się do rozruchów domowych w Hiszpanii; gdzie mógłby wprowadzić rozerwać przez czas nieiaki siłę Francuzką, lecz to przedsięwzięcie w skutku wątpliwe nadto wiele Brytannów kosztować może, którzy nierównie łatwiey i bezpieczniey użyją potęgi morskiej i lądowej w Ameryce, nie lękaąc się żadney przeszkody, gdzie owszem dzieło ważne ułatwić potrafi Infant Piotr znajdujący się na dworze X Regenta w Brezylji; do tych więc krajów, nie zaś do Cadix lub Ferrolu pośpieszyć mają G. G. Spencer, Wellesley, z kilku Admiralami, nawet Saumarez i Moore iesłiby zdało się rządowi Angielskiemu lądową i morską potęgę z morza północnego zprowadzić.

LONDYN d. 4 lipca. W Porstmouth, Plymouth, Chatham, Woolwich widziemy uzbrajane w liczbie wielkiej okręta wojenne, opatrywane przewozowe, zabierane na morze półki, żywność, broń, amunicyje; pewności zaś nie mamy w którą stronę wszystko póydzie do Hiszpanii Europeyskiej albotę Indyjskiej. G. Wellesley w tych dniach miał Cork opuścić. Przedsiębiorąc wyprawy zamorskie i dalekie rząd nasz chce być w domu bezpiecznym, i nie doznawać żadney przeszkody w zamysłach; dla tey przyczyny kazało ściśle niż dotąd zamykać nieprzyacielskie porty. Admirał Gardner stanął pod Texel, Gambier pod Flessingue; ich eskadry iakoteż Lisbońską, Gibraltarską, Oceanu i morza śródziemnego znacznie zmocniło. Pogłoska o wyściu 5 okrętów liniowych Francuzkich z Brestu lub Rochefort pokazała się nie rzetelną.

Okręt S. Albans od 64 armat wprowadził niedawno do Plymouth 8 statków kompanii wschodnio Indyjskiej, które z Chin ładunek bogaty przynoszą. Te nam doniosły naprzód o zdobyciu miasta Duńskiego Tranquebar na Coromandelskim brzegu, które poddało się Admirałowi Pellew nie czyniąc odporu; dalej o nadzwyczajnem powodzeniu korsarza Surcouf z wyspy Francuzkiej, który nam wydał na morzach wschodnich 19 rozmaitych statków, na nich więcę 20 mill. funtów ryżu prócz inney zdobyczy, przez co w kilku miejscach Anglicy niedostatek żywności czują; tenże Korsarz udał się do odnogi Bengalskiej szukając okrętów kompanii wychodzących z Calcutta; żaden z naszych statków nie żegluie tak lotnie iak tego nie przyaciela, co iemu dało nie raz łatwość uycia, przed pogonią Anglików. Naostatek odebrała wiadomość kompania o innych powodzeniach Admirala Pellew przeciwko Hollendrom. Ten wódz d. 20 listopada r. 1807 wyszedłszy pcd żagle z

Malacca, d. 5 grudnia stanął przed Point Paula na końcu wschodnim wyspy Java; tu przyłączył się do Angielskiej eskadry Półkownik Lockhart z wojskiem lądowym; niemieszkając posłano odezwę do Hollendrów stojących w porcie żeby się poddali, co wkrótce nastąpiło, i zabrali Anglicy okręta Revolution od 70 armat, Pluto od 70, Kortenaer od 68 bardzo stary i niezdatnym do użycia uznany; które złożyły całą eskadrę Admirala Hartsinck; poddały się wszystkie bez najmniejszego odporu. Działa, amunicją, żywność zwycięzca Pellew zabrawszy, zniszczył twierdze i batterye, sam z pomnożoną już potęgą ruszył na wyprawę większą, której celem jest, iak dobrze wiemy podbite wysp Hiszpanii Filipińskich, i stolicy onych Lucon.

Dziś obrady Parlamentowe zostały zamknięte, Król obecny nie był brządkowi, Kanclerz miał mowę następującej osnowy. Oświadczył naprzód ukontentowanie Monarchy, że obie izby czyniąc iak zwykły gorliwie dla dobra i bezpieczeństwa oyczyzny, sposobem lepszym urządziły potęgę lądową. Jzbie niższy podziękował za hojność w opatrzaniu publicznych potrzeb, mianowicie za posiłki dane Królom Szwedzkim i Sycylijskim, iakoteż pensją wyznaczoną dla wdowy X Brunswickiej siostry Króla. Naostatek doniósł, że Jerzy 3 postanowił naydzielniej mierzem i lądem wspierać zprzymierzeńców swoich; wieszował ieszcze Kanclerz narodowi, że przy ogromney potędze na morzu, liczném wojsku lądowym, które strzegą domowego bezpieczeństwa, ma dzisiay dochody pewne, skarb nie ubogi, kredyt pewny, handel, acz w trudnych okolicznościach dość kwitujący.

Przybyły niedawno z Wiednia poseł Adair wyjechał na fregacie do Malty z Ministrem Tureckim Sedki, który dotąd mieszkał w Londynie; z tamtąd udać się mają do Constantinopola, i starać się o przywrócenie pokoju. W Plymouth przed kilku dniami na wodę spuszczone okręta Caledonia w świecie naywiększy od 134 armat; chociaż Anglicy do podobnych widoków nawykli, iednak zbiegło się do portu na ten obrządek więcej 30 t. ciekawych. Kapitan Amerykański Barrow, który fregatę Rptey Chesapeack Anglikom poddał na lat 5 odsądzony jest od służby, przeto że nie bronil się do upadłej. Słychać że Dey Algierski znowu Amerykanom wojnę zapowiedział. Papier nasze nawet przed wojną rzadko były w tak dobrym stanie iak teraz; trzy procenta czyniące płaciemy po 71 od 100. Handel iednak znacznie upada; r. 1807 przez 3 miesiące wyprawdzaliśmy za granice towarów za 6 mill 100 t. Sterlingów, teraz w 3 miesiącach wyprawdzamy ledwie za 4 mill. 900 t.

Pisma nasze ledwie teraz ogłosiły traktat między Anglią i Sycylią zawarty d. 30 marca w art. 9. Jerzy 3 obowiązuje się Ferdynandowi 4 do końca wojny płacić miesięcznie po 25 t. Sterlingów, 10 t. żołnierza na obronę wyspy utrzymywać, i flottami swemi kraj od niajzdu zasłaniać. Nawzajem Ferdynand 4 przyrzeka nie za-

wierać ugody z nieprzyjacielem bez zezwolenia zprzymierzeńców, twierdze swoje Messinę, Augustę i inne straży ich poruczyć, woyska iak naywięcej utrzymywać, żywność i drugie potrzeby żołnierzom i flottom Angielskim ile może dostarczać za słuszną cenę, towary przez nas wprowadzone do Sycylii od cła uwalniać, półki swoje powierzać wodzom Angielskim, ilekroć oni pójdą na zamorskie wyprawy.

BAYONNE d. 18 lipca. Król Józef stąnowszy w Vittoria dał odezwę następującą do narodu Hiszpańskiego. Winieniem, powiada, obiawić myśl moją stawiając posród ludu którego sprawowanie Opatrzność nam powierzyła. Gdy na tron Hiszpański wstępuję, polegam sprawiedliwie na obywatelach dobrze myślących, którzy swemu Królowi pomagać nieomylnie będą, ażeby oyczyzna świetność dawną odzyskała. Konstytucya nowa, której ściśle zachowanie zaprzysięgać macie, zapewnia wam iedną religią, wolność obywatelską i polityczną; daje wam reprezentacyą narodową, wskrzesza starodawne Cortes w postaci doskonalszej, wprowadza do kraju Senat, który ma być stróżem wolności osobistej, podporą tronu w zdarzeniach niebezpiecznych, zchrońieniem i nadgodą dla obywatelów którzy nayznakomitsze zasługi położą w oyczyźnie. Trybunały wasze, przez których usta prawo mówić będzie, nieskalane, i bezstronne sądzić będą wolnie w zupełney udzielnosci względem panującego władzy naywyższej. Zasługa i cnota iedyne prawo dawać mają odtąd wszystkim Hiszpanom bez różnicy do posiadania dostojnych urzędów w kraju. A iezeli mnie nie ludzi naypochlebnieysze przywidzenie, rolnictwo wasze, handel, przemysł, rękodziela wkrótce zakwitną na wiek uwolnione od wszelkich przeszkod, iakie dotąd ich początkowi, rozkrzewieniu, wzrostowi kładły tamę prawie nieprzebytą. Pragnąc iedynie w mocy prawa królować, pierwszy dawać będę przykład poddanym winney uległości, posłuszeństwa, i uszanowania dla prawa. Stawam posród Hiszpanów pełen wielkiej i sprawiedliwej ufności, otoczony zacnymi obywatelami, którzy ieszcze będąc ze mną w granicach Francuzkich obiawili wiernie wszystko, cokolwiek zciągać się mogło do uszczęśliwienia tey oyczyzny. Namiętności ślepe, kłamliwe odgłosy, złośliwe zabiegi nieprzyjacieli powszechnych Europy lądowej, którzy iedynie pragną oderwania obu Indyi od Hiszpańskiej korony, niektórych spóźniaków waszych pograżżyły w nayokropnieyszego nierządu bezdenney przepaści. Boleie mi oycowskie serce i cierpi nieskończenie nad klęską tak okropną; lecz to nieszczęście chociaż jest bardzo wielkie, w okamgnieniu koniec wziąć może. Łączcie się tylko sercem i duszą Hiszpani, tron Króla nowego z ufaością otaczając; niech domowe wojny i niezgody nie zabierają mnie drogiego czasu, ktorego wszystkie chwile poświęcić chciałbym na wasze uszczęśliwienie, niech te niesnaski okropne Królowi nie odbierają środków i zęczości pracowania na dobro wasze. Gdy Hiszpański naród wysoko cenię, i poważam, godzi mi

się rozumieć przeto, że uczyni wszystko co każe słusność i potrzeba aby zasłużył na własne uszczęśliwienie, które celem jest iedynym chęci moich.

O podróży dalszey Króla Józefa nie mamy powiedzieć co nowego; we środku państwa, iak przy granicach onego był od ludu przyimowany Monarcha z okazywaniem nyczulszey radości, dawał każdemu audyencyą, przypatrywał się widowiskom które dla rozrywki iego czynili Hiszpani. Godna wspomnienia gorliwość regimentu piechoty Afrykańskim zwanego; ten potkawszy Monarchę o 3 mile od Vittoria oświadczył nie odstępować boku iego, dopóki nie stanie w pomienionóm mieście; i chociaż przekładano żołnierzom trudność, ażeby pieszo w biegu z pojazdem Królewskim zrwać się mogli, nie odstąpili przedsięwzięcia, i Króla do Vittoria przeprowadzili. O rozruchach trwających Hiszpanii, obrótach i położeniu wojsk Francuzkich nic nie wiemy. W. X. Berg i Clwii dla poratowania zdrowia iedzie do wód mineralnych. Jmperator Napoleon z Małżonką zabawi u nas do czasu niezamierzonego. Spodziewamy się wkrótce widzieć iadącą do Madritu z Neapolu nową Królowę Hiszpańską.

Dokończenie nowej konstytucyi Hiszpańskiej. 96. Hiszpania i Indye iedną księgę mieć będą praw cywilnych. 97 Sądownictwo niepodległe. 98 Oddaie się sprawiedliwość imieniem Króla w sądach i trybunałach od niego postanowionych; zateń sądy partykularne panów i drugich obywatelów dotąd były w Hiszpanii ustaią. 99 Sędziów Król wyznacza. 100 Sędzia nie może być oddalony z urzędu bez poprzedzającego oskarżenia od Prezydenta lub Pokuratora rady Castiliiskiej, bez decyzji teyże rady którą Król potwierdzi. 101. Będą sędziowie pokoju czyli trybunał przyziacielskiego stron pojednania, będą sądy pierwszej instancyi, sądy apellacyjne, trybunał kassacyjny ieden na całe Królestwo, i wysoki trybunał Królewski. 102 Wyrok ostatecznie zapadły w trybunałach powinien być zupełnie wykonany; do innego trybunału przeyść na roztrząśnienie nie może, iezeli nie był wprzód unikczemionym przez trybunał Kassacyjny. 103 Liczba sądów pierwszej instancyi taka będzie iakiey wyciąga potrzeba kraju; trybunałów apellacyjnych w caley Monarchii będzie naymniey 9, naywięcey 15. 104. Rada Castiliiska pełnić będzie powinność trybunału Kassacyjnego; do niey należy rozbieranie spraw nawet duchownych przez apellacyą przychodzących, mieć będzie Prezydenta i 2 Wice Prezydentów, pierwszy zasiadać powinien w radzie stanu. 105 W radzie Castiliiskiej będzie generalny Prokurator Królewski z przyzwoitą liczbą pomocników dla ułatwienia zachodzących interessów. 106 Procesy kryminalne będą publiczne; przysze ustanowienie sędziów przysięgłych będzie oddane pod rozbiór i uwagę pierwszemu zgromadzeniu stanów Hiszpanii Cortes. 107. Przeciwno wszelkim wyrokom kryminalnym można czynić odezwę; ta idzie do rady Castiliiskiej dla Hiszpanii i wysp przyległych, do Audyencyi Pretoryalney dla obu Indyi. 108 Wysoki trybunał Królewski rozpozna-

wać szczególnie będzie przestępstwa osobiste członków rodziny Królewskie, Ministrów, Senatorów, i konsyliarzów stanu. 109 Od wyroków tego trybunału niema odezwy, lecz wykonane być nie mogą bez podpisu Królewskiego. 110 Ten trybunał składa się z 8 naystarszych Senatorów, 6 Prezydentów wydziałowych rady stanu Prezydenta i 2 Wice Prezydentów rady Castiliiskiej. 111 Prawo za rozkazem Królewskim podane pod rozwagę i pochwałę pierwszego zgromadzenia stanów Cortes, opisze moc i władzę tego trybunału. 112 Prawo odpuszczania winy, darowania lub zmniejszenia kary samemu tylko służy Królowi, który to uczynić może wysłuchawszy Ministra sprawiedliwości na radzie tajney, do której wnidą 2 Ministrowie, 2 Senatorowie, 2 konsyliarze stanu, 2 z rady Castiliiskiej. 113 Jedna będzie księga handlowa dla Hiszpanii i Indyi. 114. W kazdym większych miast handlowych będzie trybunał i izba Kupiecka. Reszta później.

PARYZ d. 23 lipca. Nie wiemy zkad urodziła się pogłoska, że na wszystkie okręta Amerykańskie w portach Francuzkich będące rząd nasz iak mówią włożył embargo, i wojnę wkrótce ma wybuchnąć między Francją a RPtą; gdyż dostrzedz miano, że obojętność utrzymywana statecznie z niejakim uporem, przy takich gwałtach, krzywdach, i poniżeniu doznawaniem od Anglików, była tylko pozorną Amerykanów, zyskowną dla nieprzyziaciół, szkodliwszą dla Francyi, niżeli być może otwarta wojna z Stanami zprzymierzonymi. To pewna iż Amerykanie sami nie wiedzą co czynić, iedni pragną wojny, drudzy pokoju; zamknięcie portów, przerwa żeglugi nie podobała się wielu, naybardziej w prowincyi Vermont co powodem było Prezydentowi Jefferson wydania odezwy gdzie wyraził, że tłum ludu zgromadza się nad ieziozem Champlain robiąc związek przeciwny naywyższej władzy RPtey; więc ostrzego innych żeby nie łączyli się z niemi, bo inaczej iezeli nie zechcą sam dobrowolnie nawrócić się do porządku i posłuszeństwa prawom będą przymuszeni odmienić sposob myślenia i rzec się gorszącey krąbrności. Jakoż rozkazał natychmiast Jefferson urzędem wojskowym i cywilnym prowincyi Vermont i innych, ażeby rokoszanów naprzód namową i radą, daley mocą i orężem przywodzili do moślispo-koyniejszych. Ta odezwa dana w Washington d. 19 kwietnia.

COPPENHAGA d. 23 lipca. Jest pogłoska, że przymierze między Anglią i Szwecją zerwane zostało. O wojsku i flotach nieprzyziacielskich ieszcze niema pewney wiadomości, w którą stronę poszły; nie tak przecie oddaliła się od nas, żebyśmy z brzegów Selandyi czasem nie postrzegali mniej, lub więcej okrętów przeciwnych, które iednak nic nie czynią, inne widzieć się iuz dały przed portami Norwegii usuwając się na głębinę skoro do nich ognia dawano. Kilka poczt z tego kraju do nas wysłanych zdaie się że krążący w bliskości Anglicy przeieli, przeto żadnych doniesień od kommanderujących nie odbieramy.